מחזור ראש השנה ספרד — מנהגי ליל ראש השנה

ונוהגין לאכול תפוח מתוק בדבש ואחר שיאכל יאמר זה:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה וּמְתוּקָה:

נוהגין לאכול גם ראש איל או כבש זכר לאילו של יצחק או ראש של דג ויאמר זה:

באכילת ראש כבש או דג אומר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁנִּהְיֶה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזָנָב.

באכילת התמרים אומר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁיִּתַּמּוּ שׂוֹנְאֵינוּ וְאוֹיְבֵינוּ.

באכילת הרימון אומר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתִּתְרַבֶּה זְכֻיּוֹתֵינוּ כְּרִמּוֹן:

באכילת הרוביא אומר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁיִּרְבּוּ זְכֻיּוֹתֵנוּ.

באכילת הכרתי אומר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁיִּכָּרְתוּ שׂוֹנְאֵינוּ.

באכילת הקרא אומר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁתִּקָּרַע רוֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ, וְיִקָּרְאוּ לְפָנֶיךָ זְכֻיּוֹתֵנוּ.

באכילת הסילקא אומר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁיִּסְתַּלְּקוּ אוֹיְבֵינוּ וּמַשְׂטִינֵנוּ.

באכילת הדגים אומר:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁנִּפְרֶה וְנִרְבֶּה כַּדָּגִים.

וכן נוהגין לאכול מיני מתיקה. יש נוהגין שלא לאכול בראש השנה שום דבר חמוץ ואפילו לימענע (ציטרין). ונוהגין ללמוד ד' פרקים ממסכת ראש השנה קודם ברכת המזון:

איתא בסדור הריעב"ץ שנכון ללמוד על שולחנו המאמר הזה מספר הזוהר:

וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. כְּמָא דְּאִתְמַר יוֹמָא דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹמָא דְּדִינָא דְּכָל עָלְמָא, דִּינָא תַּקִּיפָא וְדִינָא רַפְיָא. וַעֲשִׂיתֶם עוֹלָה וְהִקְרַבְתֶּם מִבָּעֵי לֵהּ, כִּשְׁאָר כָּל יוֹמִין, מַאי וַעֲשִׂיתֶם אֶלָּא בְּיוֹמָא דָּא וַעֲשֵׂה לִי מַטְעַמִּים כְּתִיב, כַּמָּה מַטְעַמִּים וְתַבְשִׁילִין עָבְדִי יִשְׂרָאֵל בְּהַנֵּי יוֹמֵי בְּעוֹד דִּמְקַטְרְגָא אָזֵל לְפַשְׁפְּשָׁא בְּחוֹבִין דְּעָלְמָא, וְעַל דָּא לָא כְתִיב וְהִקְרַבְתֶּם, אֶלָּא וַעֲשִׂיתֶם. עוֹלָה, וְלֹא אִשֶּׁה עוֹלָה. וְכֵן בְּכָל שְׁאָר יוֹמִין לָא כְתִיב אִשֶּׁה, בְּגִין דְּלֵית לֵהּ חֶלְקָא בְּכָל הַנֵּי יוֹמֵי, כָּל שֶׁכֵּן בְּהַאי יוֹמָא דַּאֲנַן עָבְדִין מַטְעַמִּים וְתַבְשִׁילִין בְּלָא דַּעֲתָא דְּסִטְרָא אַחֲרָא, דְּהָא יִצְחָק מְשַׁדֵּר לֵהּ לָצוּד צֵידָה דְּחוֹבִין דִּבְנֵי עָלְמָא וּלְאַיְתָאָה לְגַבֵּהּ, וּבְעוֹד דְּאִיהוּ אָזֵל יִשְׂרָאֵל נָטְלִי עֵיטָא בְּרִבְקָה וְעָבְדִין כָּל אִנּוּן פִּלְחָנִין וְכָל אִנּוּן צְלוֹתִין, מְזַמְּנִין שׁוֹפָר

וְתָקְעִין בֵּהּ בְּגִין לְאַתְעָרָא רַחֲמֵי, וְהָא אוּקִימְנָא וַיָּבֵא לוֹ יַיִן וַיֵּשְׁתְּ, דְּאָתֵי מֵרָחִיק, מִגּוֹ אֲתָר דְּחַמְרָא עַתִּיקָא וְשָׁתֵי וְאַטְעִים לֵהּ וְחָדֵי, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ לֵהּ בְּכַמָּה בִּרְכָאן וְאַעֲבֵר עַל חוֹבוֹי. מַה כְּתִיב אַךְ יָצָא יָצָא יַעֲקֹב וְעֵשָׂו אָחִיו בָּא מִצֵּידוֹ, טְעִין מִכַּמָּה טָעֲנֵי, כְּמָה דְּאִתְמַר וְהָא אוּקִימְנָא מִלָּה, וּבְגִין כָּךְ אִיהוּ יוֹמָא דְּיִבָּא, וְקָרְבָּנָא אִיהוּ עוֹלָה אַיִל אֶחָד כְּמָה דְּאִתְמַר בְּגִין אֵילוֹ דְּיִצְחָק, וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחָד לְחַטָּאת שֹׂחַד לְסַמָּאֵל לְכַפָּרָא אַנְפּוֹי בְּגִין הַהוּא בְּכִיָּה דְּאִיהוּ בָּכֵי בְּהַאי יוֹמָא כֵּיוָן דְּלָא אִתְעֲבַד רְעוּתֵהּ וְהָא לְמַגָּנָא צָד צֵידָה כְּמָה דְּאִתְמַר. בָּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: